

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΡΕΥΝΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣΤΗΡΙΟΝ ΝΕΟΓΕΝΕΣΤΑΣΕΩΣ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ ΚΑΘΗΜΕΡΗΣ ΚΟΝΕΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ιδρυτής : ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθύντης : ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ

1953

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΕΤΟΣ ΚΖ'—1953
ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΜΑΪΟΥ 1953

ΤΕΥΧΟΣ 620

ΕΝΑ ΟΡΟΣΗΜΟ

Όσο απομακρυνόμαστε από τὰ κρίσιμα γεγονότα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς καὶ ἀδυνατίζουσι οἱ φωνές τῆς ἐπιδοκίμασίας ἢ καὶ οἱ ἀλαλαγμοὶ τῆς ὀργῆς, τόσο καθαρότερα βλέπουμε πόσο σημαντικό ὄροσημο στάθηκε ὁ Καβάφης καὶ τὸ ἔργο του. Πρὶν κ' ἔπειτ' ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή του στὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, δὲν ἔλειψαν, βέβαια, τὰ πρόσωπα ποὺ ἔγιναν ἡ ἀρχὴ μιᾶς ἐποχῆς ἢ τὸ τέλος μιᾶς ἄλλης. Ὁ πρῶτος δημοτικισμὸς, οἱ ἥρωες καὶ οἱ μάρτυρές του, ἕνας δλόκληρος κόσμος, — κ' ἕνα ὄροσημο. Ὁ Παλαμᾶς καὶ ἡ σχολή του, ποὺ ἔμεινε ζωντανή καὶ γόνιμη πενήντα πανωκάτω χρόνια, — ἄλλο ὄροσημο. Μὰ ὁ Καβάφης, ἐκπληξὴ μεγάλη καὶ ἀνταρσία ἀποφασιστικῆ· στὴν ποιητικῆ μας παράδοση, εἶναι τὸ ὄροσημο, ποὺ μὲ κανένα ἄλλο δὲν ταυτίζεται καὶ ἀπὸ κανένα δὲν ἀμφισβητεῖται.

Ὡς τὸν Καβάφη πολλὰ τὰ ὅμοια, τὰ συγγενικά καὶ τὰ ἀνάλογα. Ἐπειτ' ἀπὸ τὸν Καβάφη, πάλι πολλὰ τὰ ὅμοια καὶ τὰ συγγενικά, μὰ καὶ μιὰ νέα αἴσθησις, μιὰ

νέα συγκίνηση, ποὺ εἶναι καὶ ἡ πιὸ μεγάλη τομὴ στὴ λογοτεχνία μας. Ὡς αὐτὸν ἢ ὡς ἐκεῖνον τὸ βαθμὸ εἶχε φτάσει ἡ εὐαισθησία μας ὅταν φάνηκε ὁ στίχος τοῦ Καβάφη. Τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1933 ποὺ ἔκλεισε τὰ μεγάλα του μάτια στὴν Ἀλεξάνδρεια, ἄλλοῦ πια βρισκόταν τὸ σύνορο αὐτὸ κ' ἔδειχνε μιὰ νίκη: ἡ φωτισμένη ἑλληνικὴ συνείδησις, αὐτὴ ποὺ εἶχε δεχτεῖ ἀμέσως τὸν Καβάφη καὶ εἶχε πολεμήσει γιὰ νὰ τὸν ἐπιβάλλει, ἔβλεπε πῶς τὸ ἔδαφος ποὺ κερδήθηκε ἦταν πολὺ. Τώρα, ἔπειτ' ἀπὸ εἴκοσι χρόνια, ἡ νίκη προβάλλει δλοκληρωμένη: ὁ Καβάφης εἶναι ὁ μόνος ποιητῆς τοῦ προπολεμικοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου ποὺ ὄχι μόνον δὲ χάνει τίποτα μὲ τὰ χρόνια καὶ μὲ τίς ριζικὲς κοινωνικὲς μεταβολές, μὰ ὀλοένα καὶ πιὸ ἀντιπροσωπευτικὸς γίνεται καὶ ὀλοένα καὶ πιὸ μεγάλη ἀντοχή στὸ χρόνο δείχνει.

Τὸ μικρὸ ἀφιέρωμα ποὺ ἀκολουθεῖ, σὲ τοῦτο ἀκριβῶς τὸ συμπέρασμα καταλήγει.

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

